
Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

*Управни одбор Операције међународног
мониторинга за Попис становништва и
домаћинства у Босни и Херцеговини*

Четрнаести извјештај

1 – 10. новембар 2013.

Katerina KOSTADINOVA-DASKALOVSKA, Експерт

Jean-Michel DURR, Виши експерт, УО Вођа тима

Увод и историјат

1. Попис становништва и домаћинства провешће се у Босни и Херцеговини (БиХ) у складу са Законом о Попису становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2013. године, како је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 3. фебруара 2012. Вијеће министара Босне и Херцеговине позвало је Европску комисију да организује међународни мониторинг Пописа. Тако су Европска комисија, Вијеће Европе и Вијеће министара Босне и Херцеговине 18. априла 2012. године потписали Меморандум о разумијевању, како би се договорили о сљедећем:
 - Општи циљ Операције међународног мониторинга Пописа становништва и домаћинства у Босни и Херцеговини је надгледање усклађености цијелог процеса Пописа, од припреме до дисеминације података, са:
 - Међународним стандардима за Пописе становништва и домаћинства које дефинишу УНЕСЕ и Еуростат, а које је одобрила Конференција европских статистичара као Препоруке за Пописе становништва и домаћинства 2010,
 - Одредбом (ЕК) 763/2008 о пописима становништва и домаћинства, те мјере имплементације;
 - Основним начелима званичне статистике, усвојеним од стране Статистичке комисије УН, као и са Кодексом праксе европске статистике проглашеним од стране Европске комисије;
 - Стандардима заштите и повјерљивости података, како је дато у Конвенцији о заштити појединца, а у вези са Аутоматском обрадом личних података Вијећа Европе, као и са важећим релевантним одредбама Европске уније.
2. Операција ће бити изведена од стране Комитета међународних организација, менаџмент групе ИМО уз помоћ вишег експерта за попис, стручњака за попис становништва, једног или више стручњака за информацијске технологије и лица која прате пописивање на терену.
3. Виши експерт за попис, експерти за попис и ИТ експерти процијениће усклађеност Пописа у Босни и Херцеговини са захтјевима датим у Меморандуму о разумијевању, али неће пружати никакву техничку подршку.
4. Под вођством Комитета и Вишег експерта за попис, експерти за попис ће:
 - Пратити техничку припрему Пописа, укључујући пилот Попис и постпописна анкета, посебно израду упитника и приручника;
 - Надгледати прикупљање, обраду и дисеминацију пописних података, верификујући испуњавање захтјева дефинисаних у ранијем тексту;

- Контролисати поштено и исправно израчунавање на свим нивоима, те пратити да ли је повјерљивост појединачних података у потпуности загарантована;
- Истраживати сва остала питања релевантна за попис.

5. Управљачка група именовала је г. Jean-Michela Durra као вишег експерта за попис и г. Roberta Bianchina, г. Benta Noerby Bondea, гђу Meryem Demirci, гђу Katerinu Kostadinovu-Daskalovsku, и г. Guidoа Pieraccinia као експерте за пописе становништва. Виши експерт за попис и експерти за пописе чине Управни одбор ИМО међународних експерата.

6. Прва мисија УО ИМО је одржана од 23. до 26. априла 2012. Циљ ове мисије био је да се оцијени припрема за Попис становништва и домаћинстава у својим основним компонентама, укључујући припрему пилот Пописа. Извјештај УО послао је Виши експерт за попис 12. маја ИМО Управљачкој групи.

7. Друга мисија одржана је од 26. до 29. јуна 2012. Циљ ове мисије био је да се оцијени напредак остварен након прве мисије у припреми за Попис становништва и домаћинстава, укључујући и припрему пилот Пописа.

8. Трећа мисија одржана је 17. и 18. септембра 2012, а спровела су је два члана УО, г. Durr и гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ мисије био је да се оцијени имплементација препорука датих у претходним извјештајима и да се оцијени припрема пилот Пописа планираног за период од 15. до 29. октобра 2012.

9. Четврта мисија одржана је између 10. и 29. октобра 2012. године, а спроводили су је чланови Управног одбора сукцесивно (сваки по пет дана, осим вишег експерта, чија мисија је трајала од 10. до 29. октобра). Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Пилот Пописа на терену. Такође, тим од четири посматрача, који су чинили Lidija Naumovska, Gabor Rosza, Jean-Paul Sardon и Per Schöning, био је присутан током цијелог периода спровођења Пилот Пописа. Сваки члан покривао је по неколико општина, како би посматрали операције рада на терену Пилот Пописа у свих 60 пописних кругова који су ушли у узорак за Пилот.

10. Пета мисија је одржана од 19. до 21. новембра 2012 (3 дана), а водила ју је један члан УО, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ мисије је био посматрање ПЕС-а Пилот пописа на терену. Експерт је покрио свих 6 пописних кругова (у 6 опћина) ПЕС узорка у циљу посматрања ПЕС операција на терену.

11. Шеста мисија је обављена од 10. до 13. децембра 2012. и водили су је четири члана Управног одбора: Roberto Bianchini, Bent Noerby Bonde, гђа. Katerina Kostadinova-Daskalovska и Guido Pieraccini. Циљ мисије је био да се сазна које лекције су статистичке институције научиле из пробног Пописа и да се процијени да ли су припреме на разини која би могла омогућити провођење Пописа становништва у априлу 2013.

12. Седма мисија је урађена од 12-15. фебруара 2013. и спроведена од стране једног члана УО, господина Roberto Bianchiniја. Циљ мисије је био процјена

напретка припрема и имплементације ИМО препорука у новом контексту одлагања Пописа становништва, са посебним освртом на остваривање рокова у вези картографских припрема. Други циљ је био да се прикупе информације и материјали за детаљнију оцјену напретка припремних активности Пописа коју ће урадити сви чланови УО у марту 2013.

13. Осма мисија је урађена од стране комплетног УО у периоду 18-22. марта 2013. Циљ мисије је био детаљна процјена напретка у припремама везано за значајне датуме одређене након шесте мисије у децембру 2012, када је УО препоручио да се одгоди Попис за октобар 2013.

14. Девета мисија је спроведена од стране два члана Управног одбора, Jean-Michel Durra и Katerine Kostadinova-Daskalovske у периоду 22-25. априла 2013. Циљ мисије је био да се процијени напредак у припремама везано за одреднице дате у шестој мисији и ажурираним у претходним мисијама.

15. Десета мисија је проведена од стране комплетног УО у периоду 28-31. маја 2013. Циљ мисије је био процјена да ли је напредак остварен у припремама био довољан да се сматра да је земља спремна за провођење Пописа становништва у октобру 2013.

16. Једанаеста мисија је урађена од стране три члана УО, Jean-Michel Durra, Bent Noerby Bondea и Guido Pieraccinia од 16. до 19. јула 2013. Циљ мисије је био процијена да ли су припреме још увијек на правом путу након позитивне оцјене 10. мисије за провођење Пописа становништва у октобру 2013. Посебан фокус је стављен на припрему обраде података.

17. Дванаесту мисију су водили четири члана Управног одбора, Roberto Bianchini, Bent Noerby Bonde, Katerina Kostadinova-Daskalovska и Guido Pieraccini од 3. до 6. септембра 2013. Циљ мисије је био процијенити стање ствари у вези са предстојећим пописним активностима на терену (укључујући PES) и активностима везаним за обраду података након теренског рада, као и цјелокупних припрема Пописа у складу са задатим датумима Пописа и препорукама и савјетима УО датим кроз претходне мисије и УО извјештаје.

18. Тринаесту мисију су водили пет чланова УО: Roberto Bianchini и Guido Pieraccini од 27. септембра до 4. октобра, Katerina Kostadinova-Daskalovska од 4. октобра до 11. октобра, и Jean-Michel Durr и Meruym Demirci од 11. октобра до 18. октобра. Циљ мисије је био праћење пописивања, укључујући и његове завршне припреме и завршне операције. Током ове мисије, УО-у је помагао тим од 27 међународних посматрача, распоређених у цијелој земљи.

19. Четрнаесту, садашњу мисију је спровео један члан УО: гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska од 1-3. новембра 2013. Циљ мисије је био праћење спровођења PES -а након пописа. Током ове мисије, УО је имао помоћ од стране тима од 5 међународних посматрача, распоређених широм земље од 1. до 10. новембра.

20. Ова процјена се темељи на извјештајима међународних проматрача, као и директних запажања рада на терену од стране члана УО за вријеме мисије. Осим тога подаци о узорку, организацији рада, припреме PES-а и обуке се заснивају на информацијама добивеним на састанку са члановима PES тима током мисије. Као посљедица тога, коментари и препоруке у наставку су утемељене на разумијевању ситуације од стране експерата, и могу не одражавати стварно стање. Овај извјештај је припремљен од стране члана Управног одбора који је урадио мисију и финализиран је од стране главног експерта за Попис.

21. Експерти желе да изразе своју захвалност директорима и особљу Агенције за статистику Босне и Херцеговине (БХАС), заводима за статистику Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске (РС) за њихову доступност и сарадњу, као и особљу Вијећа Еуропе за савршену организацију мисије.

Резиме

22. PES (пост пописна анкета) је урађена након недавно одржаног пописа становништва и домаћинства у Босни и Херцеговини у периоду 2-10. новембра 2013. на узорку од 240 пописних кругова широм земље.

23. Циљ мисије је био процјена фазе пописивања током PES -а. Да би се постигао овај циљ, УО је имао помоћ тима од 5 међународних посматрача, распоређених широм земље са задатком праћења рада свих актера укључених у PES и процијене да ли је прикупљање података током PES -а спроведено у складу са усвојеном PES методологијом и међународним стандардима. Посматрачи су посјетили 89 пописних кругова (или 37% од 240 пописних кругова одабраних за PES) у 61 опћини (или 57% од 107 опћина одабраних за PES) и били су присутни на 164 интервјуа (123 за покривеност и 40 за контролу садржаја).

24. PES је урађен у позитивној и врло доброј атмосфери, без икаквих примјетних притисака. Све укључене стране, опћинске пописне комисије, државни, ентитетски и опћински инструктори, као и контролори су обавили своје задатке озбиљно и професионално. Становништво је било врло кооперативно и спремно да учествује у PES -у.

25. Посматрачи нису примјетили, нити су добили информације о било каквим већим инцидентима током PES -а.

26. Организација рада на терену током PES -а је успостављена на вријеме и у складу са Законом о попису и PES методологијом, као што је и планирано PES планом активности.

27. Избор општинских инструктора и контролора је урађен на основу усвојених критерија из базе опћинских инструктора и пописивача који су учествовали у Попису.

Главни критерије био учинovitost kandidata tokom Popisa, a istovremeno osiguravaње potrebne etničke zastupljenosti. Međutim, zbog odustajanja mnogih potencijalnih kandidata, drugi kriterij nije mogao biti u potpunosti ispunjen, bez da se naštetiti kvaliteti popisivanja.

28. Sav PES materijal i ovlaštenja za kontrolere, opštinske i državne instruktore su isporučeni na vrijeme. Sve opštine su dobile dovoljan broj upitnika na svim relevantnim jezicima, kao i na latinичном и ћириличној писму. Nestaziце koje su se dogodile u nekoliko slučajeva tokom popisivanja su riješene za nekoliko sati, i nisu imale uticaj na pravovremenu finalizaciju PES -a.

29. Opštinske popisne komisije nisu bile uključene u suštinu i metodološki rad PES -a, i pravilno su ispunjavali svoje odgovornosti i pružali svu logističku podršku PES -u.

30. U principu, komunikacija između svih zaposlenih uključenih u PES je bila vrlo dobra. Postajao je gotovo stalni telefonski (mobilni telefon) kontakt između kontrolora i opštinskih instruktora, državnih instruktora i njihovih opštinskih instruktora, kao i terenske posjete i saстанци.

31. Nadzor rada kontrolora je u većini slučajeva efikasno urađen od strane opštinskih instruktora i državnih instruktora koji su obavljali sistematsku kontrolu upitnika.

32. PES upitnici su dobro shvaćeni od strane terenskog osoblja PES -a, kao i od strane ispitanika i nisu uočeni veći problemi u pribavljanju podataka i popunjavanju upitnika.

33. Državni instruktori su uniјeli preliminarne rezultate u CMIS bazu podataka u periodu od 11. do 13. novembra. Saкупљање PES materijala na terenu i његов транспорт на централно мјесто за обраду података у Сарајеву је урађено 15. и 16. новембра.

34. Као закључак, УО сматра да је PES је обављен глатко и у складу с међународним стандардима. УО ће у наредним мјесецима пратити фазу обраде података Пописа као и обраду података PES -а како би се процјенила усклађеност са међународним стандардима и најбољим праксама.